

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

(за матеріалами XI Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентства й наукової молоді,
Харків, 15 квітня 2021 року)

ДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808

Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 10.09.2021 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики

Мельників Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

Щербакова Наталія Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови

Обиденнікова Марина Олегівна – здобувач II курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української мови

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія XXI століття [Електронне видання] : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді, Харків, 15 квітня 2021 р. / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди ; [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. 164 с.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021

©Автори публікацій, 2021

Використання топонімів південного регіону України в навчальному процесі.....	130
<i>Саккер Олександра</i>	
Жіночі персонажі російської народної казки та їхні міфологічні витоки.....	131
<i>Севрук Катерина</i>	
Образ жінки-борчині в романі В. Шкляра «Маруся».....	133
<i>Тіханова Регіна</i>	
Формування граматичної компетентності учнів у вивченні шкільного курсу морфології.....	135
<i>Трускал Марина</i>	
«Озерний вітер» Ю. Покальчука як зразок сучасної міфологічної прози	137
<i>Усатенко Вікторія</i>	
Верланізація у французькій мові та принципи побудови верланів.....	141
<i>Хардіков Олексій</i>	
My experience of teaching English.....	143
<i>Хоменко Нікіта</i>	
Терміни і професіоналізми в галузі бухгалтерського обліку: до проблеми розмежування	144
<i>Черевко Юлія</i>	
Роль бізнес-англійської мови у сучасному світі.....	146
<i>Черкашина Вікторія</i>	
Щастя як феномен буття людини.....	148
<i>Черкашина Вікторія</i>	
Linguistic deviations in media discourse.....	152
<i>Чеснюк Анастасія</i>	
Стилістичні засоби в медійному дискурсі (інтернет-магазинах).....	153
<i>Чеснюк Анастасія</i>	
Сталі вирази з семантикою «відсутність світла» в російській та китайській мовах (до постановки проблеми).....	155
<i>Чу Йівей</i>	

слоганах використовують назву магазину, наприклад: «Beoriginal. Buyoriginal», «Savemoney, savepets».

Висновок

Таким чином, стилістичні фігури й прийоми, зокрема мовна гра, антитеза, гіпербола, рима, епітет, метафора та лексичні повтори – найбільш поширені в процесі формування рекламних слоганів. За допомогою експлуатування стилістичних засобів автор створює в споживача позитивне враження про властивості, якість та функції товару. Варіація прийомів словесного вираження, підкреслення експресивності є принципами створення рекламних слоганів.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Москва : Просвещение, 1990. 304 с. **2. Баранов А. Н.** Спор метафор: языковая метафора как средство аргументативного воздействия. *Рекламный текст: семиотика и лингвистика*. Москва: Издательский дом Гребенникова, 2000. 270 с. **3. Белова А. Д.** Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2004. № 10. С. 11–16. **4. Гридина Т. А.** Языковая игра: стереотип и творчество. Екатеринбург: УрГПУ, 1996. 214 с. **5. Мацько Л. І.,** Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилiстика української мови: підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.

Чу Йівей

*Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: д. філол. н., доц. О.В. Радчук*

СТАЛІ ВИРАЗИ ІЗ СЕМАНТИКОЮ “ВІДСУТНІСТЬ СВІТЛА” В РОСІЙСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ МОВАХ (ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ)

Фразеологические единицы, которые активно употребляются в русском и китайском языках, имеют различную семантику, этимологию, особенности функционирования, а также этнокультурную и лингвокультурную специфику. Русский и китайский языки относятся к разным языковым семьям, различным типам морфологической классификации языков, имеют совершенно неодинаковый ареал распространения. Учитывая эти факторы, можно предположить, что устойчивые выражения с семантикой «отсутствие света», что связано с восприятием и последующим вербальным закреплением, не совпадут в указанных языках. При этом, нельзя и отрицать то, что такие устойчивые выражения будут иметь определенные точки пересечения в значении, поскольку свет, солнце и их оппозиты (например, тьма, мрак) в каждой культуре и мифологии имеют онтологическое и аксиологическое значение, связаны миропониманием, верованиями и носителей русского, и носителей китайского языков.

Актуальность исследования состоит в недостаточной изученности этнокультурных и функциональных особенностей фразеологических единиц русского и китайского языков с семантическим компонентом “отсутствие”

в целом, и со значением “отсутствие света” в частности. Поскольку человек познает окружающий мир в большей мере визуально, зрительное восприятие и его вербализация нашли реализацию как в научных работах по лингвистике, так и в других антропоцентрических науках. На фоне частотности, онтологической значимости и популярности фразеологизмов с семантикой “наличие света”, оппозициональные устойчивые выражение не могут быть признаны как второстепенные. Необходимость анализа таких фразеологизмов обусловлена раскрытием их потенциала в формировании языковой картины мира, национальной самобытности носителей русского и китайского языков.

Цель магистерской работы состоит в комплексном структурно-семантическом и этнокультурологическом анализе фразеологических единиц русского и китайского языков со значением “отсутствие света”, отражающих восприятие мира носителями разных культур.

Поставленная цель предусматривает решение необходимых **задач**:

- рассмотреть структурно-семантическую организацию фразеологизмов русского и китайского языков со значением “отсутствие света”;
- описать парадигматические и синтагматические особенности функционирования анализируемых устойчивых выражений;
- определить этнокультурные особенности формирования языковой картины мира, репрезентированной фразеологической системой русского и китайского языков;
- показать продуктивность и фразеологический потенциал устойчивых языковых выражений с семантикой “отсутствие света” в порождении переносных смыслов.

Методы и приемы исследования обусловлены компаративным аспектом изучения фразеологических единиц с семантикой “отсутствие света” в русском и китайском языках:

- **метод сплошной выборки** эквивалентных фразеологизмов из лексикографических источников русского и китайского языков;
- **описательный метод** для установления структурно-семантических особенностей ФЕ, основанный на анализе моделей устойчивых выражений и их компонентов, толкование которых представлено в словарных статьях;
- **этимологический анализ** для объяснения устаревших слов, входящих в состав идиом в русском языке, и иероглифических изображений, подвергшихся изменениям со временем в китайском языке;
- **сопоставительный метод** с целью установления общих и отличительных характеристик в восприятии и последующей вербализации явлений с семантикой “отсутствие света” во фразеологических единицах, выявления их культурологического своеобразия.

Смысловое содержание фразеологических единиц языка иногда невозможно понять без этимологической справки, анализа исторических фонетических изменений, описания стилистической характеристики. Фразеологические обороты невозможно перевести с русского языка на

китайский и наоборот, можно лишь подобрать соответствующие эквиваленты. Приведем примеры подобранных выражений, которые будем подробно рассматривать в исследовании.

暗无天日 “беспросветный” = “день без солнца”;

黑灯瞎火 “не видно не зги” = “темно без света”;

昏天黑地 “беспросветный мрак” = “небо и земля темные”;

云开见日 «облака расходятся» = “очистив небо, появляется солнце”;

伸手不见五指 “хоть глаз выколи” = “вытянешь руку – пальцев не разглядишь”.

Перспективой исследования является описание эквивалентных фразеологических оборотов русского и китайского языков в аспекте осмысления оттенков значения фразеологизмов с семантикой «отсутствие света», использование их в различных типах дискурса, установление парадигматических и синтагматических особенностей в каждом из языков.

Шиловець Таїсія Олександрівна

Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Наук. кер.: к. філол. н., доцент О.С. Лук'янова

БІБЛІЙНІ МОТИВИ У ТВОРЧОСТІ ОКСАНИ ЗАБУЖКО

Біблія — це Книга Книг. Вона передається з одного покоління до іншого протягом багатьох віків. Особливість літературно-художньої форми біблійних текстів, образотворчих засобів, вагома тематична розмаїтість, оригінальність за проблематикою зробили популярним звернення до Біблії діячів мистецтва і культури.

Однією з таких діячів є Оксана Забужко — поетеса, письменниця, літературознавець, публіцист, філософ, науковець, перекладач. Поезія О. Забужко являє собою «якісно нове явище в українській літературі: вона глибоко медитативна, просякнута внутрішнім, глибинним, нерідко астральним світлом; це спроба витіснити таємницю життя, поєднати два світи – реальний і потойбічний» [2: 25].

Звернення до біблійних мотивів у художній творчості визначає напрямок і характер духовно-моральних шукань як окремої особистості, так і цілого народу в ту чи іншу епоху. Творчість О. Забужко у цьому аспекті викликає особливий інтерес. Вона є однією з центральних постатей українського постмодернізму, що визначають літературне обличчя епохи.

Письменниця створює ряд поезій, присвячених інтерпретації сюжетів, образів і мотивів Святого письма. «Ель Греко «Вознесіння Богородиці» — поезія-руйнування табу. Поетеса описує сцену розп'яття Ісуса Христа. Відштовхуючись від біблійного сюжету, авторка подає власне бачення образу Марії. Також О. Забужко переосмислює фінал історії: Ісус Христос відкупився і таким чином залишився живим, хоча він не переконаний, що так краще.